Offentliggjort d. 28. februar 2009

Beskatning af ugifte samlevende ©

Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen
www.v.dk

Op gennem 1960´erne blev papirløse samlevende udsat for en hård behandling af skattemyndighederne. Var der eksempelvis tale om en kvinde, der var hjemmearbejdende, og som boede sammen med en mand, der havde en vis indkomst, blev hun beskattet af "frit underhold". Og blev samlivet ophævet, og hun her modtog en andel af den under samlivet opsparede formue, udløste dette også beskatning.

Op gennem 1980´erne synes skattemyndighederne at anlægge en mere tidssvarende holdning til papirløse samlevende. Men med en dom fra Københavns Byret, afsagt i januar 2009, synes fortidens strenge bedømmelse af ugifte samlevende at være genopvågnet.

Dommen medfører, at såvel ugifte samlevende som ikke-samboende kærester bør holde økonomien skarpt adskilt samt undlade at forsørge hinanden. Forsørger den ene part den anden, er der udsigt til en ekstra skattebillet.

Det papirløse samlivsforhold opleves af mange som en uforpligtende samlivsform – i hvert fald juridisk. Men i praksis er sagen ikke helt så simpel.

De juridiske regler er for så vidt ganske enkle:

Samlivsforholdet ændrer ikke på parternes formueforhold. Hver part ejer og disponerer selv over egen formue. Det gælder både den formue, som parten ejede ved forholdets etablering, og den formue, som parten senere erhverver, eksempelvis i form af opsparet løn, arv og gaver. Parterne har ingen gensidig forsørgelsespligt. Og vil man ophæve forholdet, kan man som udgangspunkt pakke kufferten uden videre.

I praksis kan der dog dels være tale om, at formuerne er blandet sammen, således at det først må afklares, hvem der ejer hvad. Dernæst er det i en lang række sager set, at der er købt fast ejendom i mandens navn, men hvor kvinden får medhold i, at hun i virkeligheden er medejer af ejendommen.

Sådanne mellemværender er dog ikke en følge af det papirløse samlivsforhold, men derimod af parternes fælles dispositioner, leje af en lejlighed, køb af et hus etc. Her er de tidligere papirløse samlevende stillet på samme måde, som hvis parterne var flyttet i kollektiv med en søskende eller en god ven.

Dispositioner under samlivet

Når det papirløse samliv alligevel kan ende ud i en kompliceret og papirkrævende affære, skyldes det de aftaler og dispositioner, som parterne foretager undervejs.

Udgangspunktet er her, at parternes aftaler og dispositioner skal bedømmes efter samme regler som aftaler mellem uafhængige parter. Parterne er altså som allerede nævnt stillet på samme måde, som hvis aftalen var indgået med en god ven eller naboen. Men i virkelighedens verden er retsforholdet ikke helt så klart.

Meget ofte bliver parternes økonomi støt og roligt blandet sammen. Parternes bidrag til den fælles økonomi er sjældent lige store. Parterne lægger penge ud for hinanden og låner penge til hinanden. Og parterne køber ofte ting sammen, hvor det er mindre klart, hvem der skulle betale, og hvem der rent faktisk betaler.

Offentliggjort d. 28. februar 2009

Beskatning af parterne

Oveni - eller måske snarere sideløbende med de lidt uklare formueforhold – kommer spørgsmålet om den skattemæssige behandling af parternes dispositioner.

Udgangspunktet for beskatningen af de papirløse samlevende er, at etableringen af samlivsforholdet *ikke i sig selv* udløser nogen skattemæssige konsekvenser. Hver part skal beskattes af egen indkomst, og skatten bliver hverken større eller mindre som følge af samlivsforholdet.

Men i visse tilfælde kan *frit underhold* eller *formueoverførsler mellem samlevende* udløse skatter eller afgifter.

Modtager den ene part frit underhold hos den anden part, og har parterne kun beskedne indtægter og formuemidler, har skattevæsenet den praksis, at værdien af frit underhold er skattepligtig. Værdien af det fri underhold ansættes dog normalt ikke højere end den såkaldte normalværdi af kost og logi. Normalværdien er for 2009 fastsat af Skatterådet til 33.950 kr. på årsbasis. Værdien af frit underhold beskattes, med mindre parterne har haft fælles bopæl i 2 år. Beskatning af frit underhold vil endvidere kunne komme på tale, hvis der er stor forskel på parternes indkomstforhold. Har parterne indtægter af nogenlunde samme størrelse, er der ikke grundlag for beskatning af frit underhold.

Har overførsler fra den ene part til den anden part ligefrem aflejret sig i en *formueforøgelse* hos modtageren, har skattevæsenet i visse tilfælde anlagt det synspunkt, at overførslen i visse tilfælde må anses som en *gave*. Et skrækeksempel på en sådan situation foreligger i den nedenfor omtalte dom.

Er der tale om en gave og har parterne haft fælles bopæl i mindst to år, skal der betales en afgift på 15 pct. af den del af gaven, der overstiger et årligt bundfradrag på 58.700 kr. (2009).

Værre står det til, hvis parterne kun har haft fælles bopæl i mindre end 2 år, eller hvis parterne har dannet par, uden dog at have fælles bopæl. I så fald skal modtageren af gaven

Offentliggjort d. 28. februar 2009

svare indkomstskat af gaven som personlig indkomst, dvs. med op til højeste marginale beskatning.

En ny dom

En sådan sag om beskatning af en gave mellem *samlevende uden fælles bopæl* er netop blevet afsagt af Københavns Byret den 16. januar 2009. Den tjener til skræk og advarsel til parter, der påtænker at etablere et uægteskabeligt samlivsforhold, men med fælles økonomi.

I den pågældende sag var en dansk kvinde blevet kærester med en nordmand i 1998. Året efter besluttede parret at købe et hus i København. Som følge af, at nordmanden havde indledt en sag om skilsmisse fra sin daværende hustru i Norge, blev huset købt i den danske kvindes navn, men parterne var enige om, at huset var ejet af dem begge. Den danske kvinde og parrets barn, der blev født i 2000, boede i huset. Nordmanden boede som følge af arbejdsforhold i Sverige sammen med 5 kollegaer i en lejet lejlighed, og senere i Norge som følge af skilsmissesagen. I maj 2006 flyttede nordmanden og den danske kvinde sammen i huset i København og blev gift senere samme år.

Nordmanden og den danske kvinde havde fra starten haft fælles økonomi. Bl.a. havde parterne en fælles budgetkonto. Hver måned overførte manden 38.000 kr. til budgetkontoen, medens kvinden overførte 15.000 kr. til budgetkontoen. Budgetkontoen var oprettet i kvindens navn, men manden havde et hævekort til kontoen. Fra denne konto blev parternes respektive udgifter betalt, herunder udgifterne til boligen i København, og til en fælles billånskonto.

Beskatning af overførslen

SKAT faldt over mandens pengeoverførsler til budgetkontoen oprettet i kvindens navn og *beskattede hende* for hvert af årene 2002 og 2003 af en gave på 444.000 kr., svarende til de årlige overførsler på i alt 456.000 kr., med fradrag af et skønnet beløb på 12.000 kr. svarende til det såkaldte normalbidrag til børn. SKAT´s begrundelse var bl.a., at manden ikke kunne anses for medejer af ejendommen, når han ikke stod som tinglyst medejer.

Offentliggjort d. 28. februar 2009

Sagen blev indbragt for Landsskatteretten, der var enig i, at der var sket en skattepligtig formueoverførsel til kvinden. Landsskatteretten fandt dog, at den skattepligtige overførsel passende kunne opgøres til 300.000 kr. pr. år.

Dommen

Landsskatterettens afgørelse blev indbragt for Københavns Byret, der nu har truffet afgørelse i sagen.

Byretten stadfæstede beskatningen af kvinden af de 300.000 kr. for hvert af årene 2002 og 2003.

Byrettens begrundelse var, at der bestod et gavemiljø mellem manden og kvinden, samt at der i et sådant gavemiljø var en formodning for, at overførte beløb var givet som en gave. Og parterne havde efter rettens opfattelse ikke løftet bevisbyrden for, at den årlige overførsel på 456.000 kr. kun eller i den væsentligste kun var blevet anvendt til betaling af nordmandens udgifter og ikke til betaling af kvindens udgifter, herunder udgifterne vedrørende ejendommen. Det var endvidere byrettens opfattelse, at kvinden ved at disponere over indeståendet på kontoen opnåede ret til midlerne.

Kvinden forlod altså byretten med skattebilletter på flere hundrede tusinde kr.

Konsekvenser

Der er ingen tvivl om, at parret så at sige er blevet fanget på det forkerte ben.

Men dommen har vidtrækkende og meget urimelige konsekvenser for ugifte samlevende, og tillige for ikke-samlevende kærester, hvor den ene part forsørger den anden part.

Dommen medfører, at såvel ugifte samlevende som ikke-samboende kærester bør holde økonomien skarpt adskilt samt undlade at forsørge hinanden.

Offentliggjort d. 28. februar 2009

Dommen harmonerer heller ikke godt med de offentlige forsørgelsesydelser, der er bestemt af husstandens indkomst, og ikke af den enkelte modtagers indkomst.

Det er næppe for vidtgående at hævde, at dommen, således som den er refereret, er forkert. Der er intet til hinder for, at manden kan være medejer af en fast ejendom, selv om det kvinden, der står som tinglyst adkomsthaver. Som nævnt indledningsvist er der op gennem 1970´erne afsagt mange domme, hvor manden har stået som tinglyst adkomsthaver, men hvor domstolene er nået frem til, at kvinden i realiteten er medejer. Der er her lagt vægt på, om kvinden har bidraget til ejendommens erhvervelse og drift. Og netop dette var tilfældet i sagen fra Københavns byret. Dommen er på denne baggrund uforståelig. Indtil dommen forhåbentligt bliver indbragt og tilsidesat af Østre Landsret, er der imidlertid grundlag for forsigtighed vedrørende økonomiske dispositioner mellem papirløse samlevende. Bliver dommen ikke indbragt for Østre Landsret, må man håbe, at politikerne besinder sig og fremsætter lovforslag, der er tidssvarende og ikke medfører ruin for papirløse samlevende, der blot indretter sig med fælles økonomi som ægtefæller med almindeligt formuefællesskab.

——— o ———

Bodil Christiansen
Advokat (L)

Tommy V. Christiansen
Advokat (H) cand. Merc (R)

Tlf. 70 150 800
Mob. 40 100 800

tommy@v.dk
www.v.dk